

Byla C-434/20

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2020 m. rugsėjo 16 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Landgericht Frankfurt am Main (Frankfurto prie Maino apygardos teismas, Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugsėjo 2 d.

Ieškovė ir apeliantė:

flightright GmbH

Atsakovė ir kita apeliacinio proceso šalis:

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A.S.

<...>

Nutartis

Byloje

flightright GmbH <...>, Potsdamas,

ieškovė ir apeliantė,

<...>

prieš

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A. S. <...>, Antalija,

atsakovė ir kitą apeliacinio proceso šalį,

<...> (orig. p. 2)

Landgericht Frankfurt am Main (Frankfurto prie Maino apygardos teismas) 24-oji civilinių bylų kolegija <...>

2020 m. rugsėjo 2 d. nutarė:

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

Pagal SESV 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo:

- 1. Ar 2004 m. vasario 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004 4 ir 7 straipsniai aiškintini taip, kad skrydžio rezervacijos pakeitimas į kitą, ankstesnį skrydį, kuriuo keleivis galutinę paskirties vietą pasieks 10 valandų ir 1 minute anksčiau už planuotą iš pradžių rezervuoto skrydžio atvykimo laiką, laikytinas atsisakymu vežti, už ką reikia mokėti kompensaciją?**
- 2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas: ar keleivis, kaip reikalaujama 2004 m. vasario 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004 3 straipsnio 2 dalyje ir (arba) 2 straipsnio j punkte, tokiu atveju taip pat privalo registruotis nurodytu laiku ir (arba) atvykti ne vėliau kaip likus 45 minutėms iki paskelbto iš pradžių rezervuoto skrydžio išvykimo laiko ir (arba) į įsodinimo vietą, kad jam būtų taikomas 2004 m. vasario 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004 ir (arba) atsirastų pagrindas mokėti kompensaciją už atsisakymą vežti, nors tai faktiškai jau nebebuvo įmanoma dėl to, kad pasinaudota rezervacija į ankstesnį pakaitinį skrydį? (orig. p. 3)**

Motyvai

Ieškovė, remdamasi perleista teise, reikalauja kompensacijos už atsisakymą vežti pagal Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (toliau – reglamentas).

Reikalavimų perleidėjams buvo patvirtintos prie organizuotos turistinės kelionės priskirtos rezervacijos skrydžiui iš Frankfurto į Antaliją, kuri atsakovė planavo atlikti 2019 m. balandžio 18 d. (YQ141) ir kurio tvarkaraštyje numatytas išvykimo laikas buvo 18.40 val., o tvarkaraštyje numatytas atvykimo į Antaliją laikas – 23.05 val. Dieną prieš išvykimą, 2019 m. balandžio 17 d., kelionių organizatorius jiems pranešė, kad jų skrydžio rezervacija pakeista į ankstesnį skrydį (XQ143), kurio tvarkaraštyje numatytas išvykimo laikas buvo 9.02 val., o tvarkaraštyje numatytas atvykimo į Antaliją laikas – 13.04 val. Reikalavimų perleidėjai išskrido šiuo laiku. Pakaitiniu skrydžiu reikalavimų perleidėjai į Antaliją atskrido 2019 m. balandžio 18 d. dar 13.04 val., t. y. 10 valandų ir 1 minute anksčiau už planuotą iš pradžių rezervuoto skrydžio atvykimo laiką.

2019 m. lapkričio 28 d. sprendimu *Amtsgericht Frankfurt* (Frankfurto prie Maino apylinkės teismas) atmetė ieškinį nurodydamas, kad skrydis nėra nei atšauktas, kaip apibrėžta reglamento 5 straipsnyje, nei labai pavėluota atvykti. Be to, nebuvo

atsisakyta vežti, kaip apibrėžta reglamento 4 straipsnyje. Viena vertus, reikalavimų perleidėjams nebuvo aiškiai nurodyta, kad atsisakoma juos vežti, nes jie (priešingai negu nustatyta reglamento 3 straipsnio 2 dalyje ir 2 straipsnio j punkte) neatvyko registruotis nurodytu laiku ir (arba) ne vėliau kaip likus 45 minutėms iki paskelbto iš pradžių rezervuoto skrydžio išvykimo laiko ir (arba) į įsodinimo vietą. Be to, reikalavimų perleidėjams dėl skrydžio rezervacijos pakeitimo neteko laukti, jie netgi galėjo pusę dienos ilgiau praleisti atostogų vietoje. Remiantis reglamento prasme ir tikslu kompensacija mokėtina tik tuo atveju, kai vėluojama atvykti, o ne kai atvykstama anksčiau negu planuota.

Apeliaciniame skunde ieškovė toliau tvirtina, kad skrydžio rezervacijos pakeitimas į ankstesnį skrydį laikytinas atsisakymu vežti. **(orig. p. 4)**

Ar apeliacinis skundas bus tenkinamas, labiausiai priklauso nuo to, ar skrydžio rezervacijos pakeitimas prieš keleivio valią, dėl kurios galutinė paskirties vieta buvo pasiekta anksčiau negu iš pradžių planuota, laikytinas atsisakymu vežti.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas iki šiol nėra priėmęs jokio sprendimo. Tiesa, Teisingumo Teismas 2020 m. balandžio 30 d. Sprendime (byla C-191/19) nurodė, kad kompensacija nėra mokama, kai keleiviai turi vieną rezervaciją ir pirmojo skrydžio rezervacija į vėlesnį skrydį buvo pakeista be jų sutikimo, jei, nepaisant pakeistos skrydžio rezervacijos pirmajam skrydžiui, keleiviai nepavėlavo į jungiamąjį skrydį antrajam skrydžiui, todėl keleiviai pasiekė galutinę paskirties vietą tvarkaraštyje „numatytu atvykimo laiku“. Žinoma, skrydžio rezervacijos pakeitimas sukelia nepatogumų. Tačiau tokių nepatogumų negalima laikyti „rimtais“ ir kompensuotinais, kaip tai suprantama pagal reglamentą, jei keleivis pasiekia savo galutinę paskirties vietą tvarkaraštyje „numatytu atvykimo laiku“.

Vis dėlto minėtos bylos negalima lyginti su šia byla. Šioje byloje pirmiausia kalbama ne apie vieną jungiamųjų skrydžių rezervaciją. Šioje byloje reikalavimų perleidėjai galutinę paskirties vietą pasiekė ne „numatytu atvykimo laiku“, bet 10 valandų ir 1 minutę anksčiau už planuotą atvykimo laiką.

Remiantis faktu, kad atšaukus skrydį, kai apie atšaukimą keleivis informuojamas mažiau kaip prieš septynias dienas iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko, kompensacijos pagal Reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktį negalima reikalauti tik tuomet, jei keleiviui buvo pasiūlyta keliauti kitu maršrutu, išvykstant ne daugiau kaip viena valanda anksčiau už numatytą išvykimo laiką ir atvykstant į galutinę paskirties vietą mažiau kaip dviem valandomis vėliau už tvarkaraštyje numatytą atvykimo laiką, būtų galima daryti prielaidą, kad net pakeitus skrydžio registraciją galima reikalauti kompensacijos, jeigu siūlomas pakaitinis skrydis yra vykdomas daugiau kaip vieną valandą anksčiau už rezervuotą skrydį ir (arba) anksčiau kaip vieną valandą atvykstama į galutinę paskirties vietą.

Prielaidą, kad šiuo atveju kalbama apie atsisakymą vežti, už kurį galima reikalauti kompensacijos, galėtų pagrįsti argumentas, kad nors dėl ankstesnio skrydžio

teoriškai galima praleisti daugiau laiko paskirties vietoje, vis dėlto keleivis ne visada gali to pageidauti, pavyzdžiui, jei atostogų kelionės metu nebuvo planuojama skristi, arba anksčiau atvykus reikia papildomos mokamos nakvynės paskirties vietoje, arba atvykstama (**orig. p. 5**) naktį. Visi šie nepatogumai galėtų pagrįsti kompensacijos poreikį.

Jeigu šis skrydžio rezervacijos pakeitimas į ankstesnį laiką laikytinas atsisakymu vežti, kaip apibrėžta reglamento 4 straipsnyje, tuomet keltinas klausimas, ar ir šiuo atveju taikomas reglamentas, t. y. ar (kaip reikalaujama reglamento 3 straipsnio 2 dalyje) keleivis turi registruotis nurodytu laiku, ir ar (kaip reikalaujama reglamento 2 straipsnio j punkte) keleivis dar turi atvykti į įsodinimo vietą.

Dėl klausimo, ar šios sąlygos turi būti besąlygiškai tenkinamos, t. y. pirmiausia, ar reglamentas gali būti taikomas tik su sąlyga, kad keleivis privalo registruotis nurodytu iš pradžių rezervuoto skrydžio išvykimo laiku, jei tai (kaip šioje byloje, kai iš anksto pranešama apie pakeistą registraciją ir pasinaudojama palyginti su registruotu skrydžiu anksčiau vykdomu pakaitiniu skrydžiu) faktiškai būtų neįmanoma, Teisingumo Teismas iki šiol nėra priėmęs aiškaus sprendimo, net 2020 m. balandžio 30 d. Sprendime (byla C-191/19). Be to, pastarasis sprendimas buvo pagrįstas aplinkybe, kad keleivio skrydžio registracija į kitą skrydį buvo pakeista prieš jo valią. Teisingumo Teismas pripažino, kad iš prejudicinio klausimo neaišku, ar minėtos bylos ieškovė iš tikrųjų atvyko į oro uostą registruotis per reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus. Iš to galima spręsti, kad Teisingumo Teismo nuomone, net tikėtino atsisakymo vežti atveju keleivis turėjo atvykti registruotis. Vis dėlto neatmestina prielaida, kad Teisingumo Teismas šio reikalavimo laikosi tik tuomet, kai (kitaip negu šioje byloje) keleivis nusprendžia nesinaudoti pakaitiniu skrydžiu, kurio registracija buvo pakeista, ir toliau reikalauja, kad būtų vykdomas iš pradžių registruotas skrydis. 2020 m. balandžio 30 d. Sprendime (byla C-191/19) Teisingumo Teismas neatsako į klausimą, ar keleivis turi atvykti registruotis į įsodinimo vietą net tuo atveju, jei jis (kaip šioje byloje) naudojasi pakaitiniu skrydžiu, kurio registracija pakeista. (**orig. p. 6**)

Jei atsisakymas vežti yra tikėtinas, t. y. prieš kelias dienas iki tvarkaraštyje numatyto išvykimo laiko pranešama apie pakeistą registraciją, tuomet nereikėtų taikyti reglamento 3 straipsnio 2 dalies ir 2 straipsnio j punkto. Remiantis *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) jurisprudencija <...> Keleivio teisių reglamentas turi būti teleologiniu požiūriu susiaurinamas tiek, kad vadinamojo tikėtino atsisakymo vežti atveju nebūtų galima reikalauti, jog keleivis vis tiek registruotųsi ir (arba) atvyktų į įsodinimo vietą. Atsižvelgiant į Keleivio teisių reglamentu norimą užtikrinti aukštą apsaugos lygį, būtų nepaisoma šalių interesų, jei būtų reikalaujama, kad keleivis atvyktų į oro uostą ir prašytų skrydžio, nors iš pat pradžių aišku, kad bus atsisakyta jį vežti. Šis reikalavimas būtų pernelyg formalistinis. Be to, būtų nesąžininga, jei oro vežėjas turėtų galimybę atsisakyti suteikti sąlygas reikalauti kompensacijos už atsisakymą vežti užkirsdamas kelią keleiviui registruotis arba atvykti į įsodinimo vietą. Todėl

vadinamojo tikėtinu atsisakymo vežti atvejais teisės reikalauti kompensacijos negalima susieti su aplinkybe, kad keleivis turi atvykti registruotis.

<...>

DARBINIS VERTINMAS